

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3595/2021.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Varga Réka és dr. Schanda Balázs* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.X.10.049/2021/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

I.

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Hüttl Tivadar ügyvéd) eljáró dr. Vasvári Csaba indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] 1.1. Az indítványozó által kifogásolt ügy lényege a következő.
- [3] Az indítványozó – a Fővárosi Törvényszékkel bírói szolgálati jogviszonyban álló – határozatlan időtartamra kinevezett bíró volt az alkotmányjogi panasszal érintett ügy szempontjából meghatározó időszakban.
- [4] Az Országos Bírósági Hivatal (továbbiakban: OBH) elnöke pályázatot írt ki 87.E/2017. (II. 17.) OBHE számú határozatával egy bírói álláshely betöltésére a Fővárosi Ítéltáblán (Büntető Kollégium 68. számú álláshelye).
- [5] A Fővárosi Ítéltábla bírói tanácsa – a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 14. § (1) bekezdésének megfelelően – felállította a pályázati rangsort, melynek első helyére az indítványozó került. A bírói tanács továbbította a Fővárosi Ítéltábla elnökének a pályázók rangsorát és a pályázatokat [ld. Bjt. 15. § (3) bekezdése].
- [6] A Fővárosi Ítéltábla elnöke – a Bjt. 16. § (2) bekezdése szerinti jogkörében – a pályázati rangsor második helyén álló pályázó személyére tett javaslatot az OBH elnökének.

- [7] Ezt követően az OBH elnöke – a Fővárosi Ítéltábla elnökének kezdeményezésére – a 322.E/2017. (V. 22.) OBHE számú határozattal a Bjt. 20. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontja alapján a pályázatot eredménytelenné nyilvánította. A határozat szerint a pályázat kiírását követően bekövetkezett munkaszervezést, munkaterhelést érintő változások igazgatási szempontból indokolatlanná tették az álláshely betöltését.
- [8] E döntést pár nappal megelőzően az OBH elnöke pályázatot írt ki 300.E/2017. (V. 19.) OBHE számú határozatával egy újabb bírói álláshely betöltésére a Fővárosi Ítéltáblán (Büntető Kollégium 83. számú álláshelye).
- [9] Az indítványozó ismét az első helyen végzett a Fővárosi Ítéltábla bírói tanácsa szavazása alapján, ám a Fővárosi Ítéltábla elnöke újra a pályázati rangsor második helyén álló pályázó személyére tett javaslatot az OBH elnökének.
- [10] Az OBH elnöke a kiírt pályázatot az 589.E/2017. (IX. 6.) OBHE számú határozatával – az ítéltábla elnökének kezdeményezésére – a Bjt. 20. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontja alapján eredménytelenné nyilvánította. Ezt az álláshelyt kirendeléssel, határozott időtartamra töltötték be az eredménytelenné nyilvánítást követően.
- [11] E döntést megelőzően az OBH elnöke pályázatot írt ki 515.E/2017. (VII. 20.) OBHE számú határozatával a Fővárosi Ítéltáblán egy újabb ítéltáblai bírói álláshely betöltésére (Büntető Kollégium 73. számú álláshelye).
- [12] 1.2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be keresetét a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon a Fővárosi Ítéltábla mint I. rendű alperessel, az OBH elnöke mint II. rendű alperessel és munkáltatója, a Fővárosi Törvényszék mint III. rendű alperessel szemben. Módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az OBH elnökének 322.E/2017. (V. 22.) OBHE számú és 589.E/2017. (IX. 6.) OBHE számú határozatai jogszabályba ütköznek, ezért semmisek, és kérte azok hatályon kívül helyezését. Ezen túlmenően elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság helyezze át a Fővárosi Ítéltábla még nyitott bírói álláshelyére, másodlagosan pedig arra kérte kötelezni az I. és II. rendű alpereseket, hogy a 87.E/2017. (II. 17.) OBHE számú és a 300.E/2017. (V. 19.) OBHE számú határozattal kiírt ítéltáblai álláshely-pályázatokat érdemben bírálják el, és az ehhez szükséges intézkedéseket tegyék meg. A III. rendű alperest pedig mindezek túréra kérte kötelezni.
- [13] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 31.M.837/2017/23. számú ítéletével megállapította az OBHE döntések jogszabályellenességét, a II. rendű alperessel szemben a további keresetet elutasította. Az I. és III. rendű alperesekkel szemben a keresetet elutasította amiatt, hogy velük szemben nem áll fenn az indítványozó igényérvényesítési jogosultsága (kereshetőségi joga) az érvényesíteni kívánt jog tekintetében.
- [14] 1.3. A másodfokon eljáró Győri Törvényszék 2.Mf.20.745/2018/7-II. számú végzésével a pert megszüntette, s a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte.

- [15] 1.4. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.X.10.251/2019/12. számú végzésével a Győri Törvényszék 2.Mf.20.745/2018/7-II. számú végzését hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A döntés elvi tartalma szerint az OBH elnökének a pályázatot eredménytelenné nyilvánító döntése szolgálati viszonyból eredő igény érvényesítése érdekében előterjesztett keresetnek minősül, amely ellen az általános szabályok szerint van helye jogorvoslatnak.
- [16] 1.5. A megismételt másodfokú eljárásban a Győri Ítélőtábla Mf.V.30.054/2020/13/I. számú ítéletével a II. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy a kiírt bírói álláshely pályázatok elbírálásához szükséges következő intézkedések egyikét 8 napon belül tegye meg: *a)* az indítványozót az I. rendű alpereshez helyezze át; vagy *b)* a pályázatot a pályázati rangsortól eltérés érdekében terjessze az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) elé; vagy *c)* a pályázatot nyilvánítsa eredménytelennek. A III. rendű alperest mindezek tűrésére kötelezte. Mindezeket meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [17] 1.6. A II. és III. rendű alperesek felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria Mfv.X.10.049/2021/16. számú ítéletével a Győri Ítélőtábla ítéletét hatályon kívül helyezte, a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az indítványozó II. rendű alperessel szemben benyújtott teljes keresetét elutasította. A III. rendű alperessel szemben a kereset elutasítását helybenhagyta, míg az I. rendű alperessel szemben benyújtott kereset elutasítását a Kúria döntése nem érintette.
- [18] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát a Kúria Mfv.X.10.049/2021/16. számú felülvizsgálati ítélete ellen.
- [19] Indítványában az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére hivatkozva kérte az ítélet megsemmisítését.
- [20] 2.1. Az indítványozó hivatkozott arra, hogy a bírói függetlenség külső garanciái közé tartozik az olyan bírósági igazgatási szabályozás, amely nem teszi lehetővé az önkényes döntéshozatalt a bírói teljesítmény értékelése, a bírók kinevezése, áthelyezése, vagy éppen a bírói státusz megszüntetése során.
- [21] Ezen okból a bírói álláshelyek szigorúan szabályozott pályázati eljárásrend szerint kerülnek meghirdetésre és betöltésre. A bírói függetlenség garanciája, hogy az objektív értékelési szempontok alapján képzett rangsor elején álló pályázó helyett csak akkor nevezhető ki más pályázó, ha ehhez az OBT – a hazai bírók önkormányzati alapon működő testülete – hozzájárul. A pályázat érvénytelenítésére – ami az indítványozó álláspontja szerint joghatásában az első helyre rangsorolt pályázó pályázatának elutasításával egyenértékű – szintén csak törvényben meghatározott esetekben kerülhet sor.

- [22] Az indítványozó szerint a bírói függetlenséghez való, Alaptörvényben biztosított jogát a Kúria döntése azáltal korlátozta, hogy lehetővé tette az OBH elnöke számára, hogy a kinevezések, áthelyezések során önkényesen válogasson a pályázók közül. Érvelése szerint az OBH elnöke a pályázat önkényes érvénytelenítésével el tudja kerülni a kinevezést vagy áthelyezést akkor, ha bármely okból nem tartja megfelelőnek a rangsor csúcsán álló pályázót.
- [23] 2.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével ellentétesnek tartja, hogy az ítélet nem követelte meg az OBH elnökétől a pályázatot eredménytelenné nyilvánító határozat részletes indokolását. A Kúria döntése szerint – állítja – elegendő kizárólag arra a jogszabályhelyre hivatkozni, amely a megfelelő ténybeli feltételek fennállása esetén lehetővé teszi az OBH elnöke számára a pályázat eredménytelenné nyilvánítását. Álláspontja szerint az érdemi indokolás hiánya kihat a bírák függetlenségére, mivel „a bírói álláshelyek elosztása során a személyügyi igazgatási gyakorlat önkényességét megtámadhatatlanná teszi”.
- [24] 2.3. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét látja az indítványozó abban is, hogy a Kúria ítélete a keresetösségi jogának hiányát állapította meg a pályázatot érvénytelenítő OBH elnökkel szemben. Álláspontja szerint ennek eredményeként nem tud olyan jogi eljárást igénybe venni, amellyel hatékonyan védhetné saját bírói függetlenségét az olyan önkényes személyi döntésekkel szemben, mint amilyen egy áthelyezésről hozott vagy azt lehetetlenné tevő döntés lehet.
- [25] Hangsúlyozta, hogy áthelyezése esetén egy felsőbb bíróságon töltött volna be határozatlan időre bírói álláshelyet, ahol a fellebbviteli fórum tagjaként meghatározó szereppel bírt volna a joggyakorlat alakítására. Rámutatott arra, hogy az objektív szakmai rangsorolás eredményeként ő lett az álláshely betöltésére legalkalmasabb személy. Emiatt az, hogy az OBH elnöke önkényesen távoltartotta őt az ítélkezési gyakorlat nagyobb hatású alakításától, ellentétes a bírói függetlenséggel, illetve annak az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága CM/Rec(2010)12 számú, „A bírákról: függetlenség, hatékonyság és felelősség” című ajánlásában részletezett értelmezéssel is.
- [26] 2.4. Az indítványozó jogorvoslathoz való jogát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joga részjogosultságaként értelmezte. Nézete szerint azáltal, hogy az ítélet kizárólag a munkáltatójával szemben állapította meg keresetösségi jogát, sérült a hatékony jogorvoslathoz való joga.
- [27] Az indítványozó álláspontja szerint „alapvető joga, hogy az eredménytelenné nyilvánító határozatokat, amennyiben azok az ő jogait érintik, perbe vigye oly módon, hogy a perben jogainak érvényt tudjon szerezni. A bírói álláspályázatok érvénytelenné nyilvánítása egyben olyan bírósági, közigazgatási döntés is, amely

indítványozó jogát, jogos érdekét sérti, és így az ellen jogorvoslattal kell tudnia élni, amelyet jelen esetben a bírói út hivatott biztosítani.

- [28] A Bírói Döntés azonban jelentős, voltaképpen az érintett Alaptörvényben biztosított jogot kiüresítő korlátot emel e jog gyakorlása elé azáltal, hogy az alapügyben nem állapítja meg indítványozó keresetösségi jogát az álláspályázatokat érvénytelenítő OBH elnökével szemben, hanem csak az indítványozó saját munkáltatójával szemben. [...] A jogorvoslat lényegét tekintve [...] egy megállapítási per megindítására való jogra korlátozódik, amely perben az indítványozó pernyertesség esetén sem remélhet semmiféle marasztalást, jogkövetkezményt azon túl, hogy jogi álláspontjának helyességét a bíróság megállapítja”.
- [29] 2.5. Jogorvoslathoz való jogának sérelme álláspontja szerint azáltal is megvalósult, hogy az OBH elnöke nem indokolta meg megfelelően döntéseit. E körben hivatkozott az Alkotmánybíróság 13/2013. (VI. 17.) AB határozata (a továbbiakban: Abh1.) Indokolása [48] pontjában foglaltakra, mely szerint alkotmányos követelmény, „hogy az OBH elnöke azokat a személyzeti jellegű intézkedéseket tartalmazó határozatait, amelyekkel szemben jogorvoslatnak van helye – vagyis konkrét érintettnek van olyan joga vagy jogos érdeke, amely alapján jogorvoslati jog formálható –, köteles okszerűen, kimerítően, az érintett jogorvoslathoz való jogára is figyelemmel megindokolni”. Az indítványozó ezt egyben bírói függetlensége garanciájának is tartotta.
- [30] Az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmével összefüggésben hivatkozott az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: EJE) rendelkezéseire [kiemelten a 13. Cikkre, illetve a 6. Cikk (1) bekezdésére] és az ezt értelmező, az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJB) egyes döntéseire.
- [31] Az indítványozó érvelése szerint a Kúria döntése alapjogait korlátozza, ennek viszont nincsen legitim célja és nem felel meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt követelményeknek.
- [32] Az indítványozó hivatkozott továbbá az EU Alapjogi Chartájára, továbbá az az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) egyes döntéseire.
- [33] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria ítéletében foglalt értelmezés nincs összhangban Magyarország történeti alkotmányának vívmányaiával sem.
- [34] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az indítvány érdemi vizsgálatát megelőzően lefolytatta az indítvány befogadására irányuló eljárást.
- [35] Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára hivatkozva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítvány a

feltételnek megfelelően, határidőben érkezett. Az indítványozó jogi képviselő útján jár el, aki a meghatalmazását – hiánypótlásra felhívást követően – csatolta.

- [36] 3.1. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek megfelel. Az indítványozó megjelölte azt a törvényi rendelkezést [Abtv. 27. § (1) bekezdés], amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [37] Az indítvány indokolja, hogy a sérelmezett bírói döntés miatt ellentétes az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont], továbbá kifejezett kérelmet tartalmaz az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [38] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § és 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [39] Az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság ítéletét támadta, mely döntés az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz tárgya lehet. Az egyedi ügyben érintettség megállapítható, mivel az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott ügy felperese volt. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz előterjesztését megelőzően a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [40] Az Alkotmánybíróság 4/2014. (I. 30.) AB határozatában vizsgálta, hogy az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése alapját képezheti-e alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásnak. Döntésében megállapította: „A bírói függetlenség az igazságszolgáltatás függetlenségének legfontosabb garanciája. A független igazságszolgáltatás pedig a jogállami működés egyik fundamentuma. A bírói függetlenség nem alapjog, nem is a bíró kiváltsága, hanem a jogkeresők érdekét szolgálja. Ugyanakkor nemcsak igazságszolgáltatási vagy szervezési-igazgatási alapelv, hanem egyes elemeiben a bírói tisztséget viselő személy Alaptörvényben biztosított joga és kötelezettsége is.
- [41] Azzal, hogy az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése a bírák szakmai és személyi függetlenségét is garantálja, jogot biztosít a bírák mint a bírói szolgálatot ellátó természetes személyek részére a függetlenséghez.
- [42] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy alkotmányjogi panaszban hivatkozni lehet a bírói függetlenségre, vagyis az Alaptörvény azon rendelkezésére, amely személy szerint a bírák számára biztosít egyes jogokat.” {Indokolás [43]-[45]}
- [43] Tekintettel arra, hogy a jelen ügy indítványozója bíró, így alkotmányjogi panaszában hivatkozhat az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének a sérelmére.
- [44] 3.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi

jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [45] Az Alkotmánybíróság alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintette, hogy a bírói függetlenség elvéből, illetve ennek a bírók által alanyi jogként hivatkozható aspektusából milyen alkotmányossági követelmények és garanciák következhetnek a bírói kinevezések (áthelyezések, álláshely-betöltések) rendjére nézve.
- [46] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa az indítványt befogadta.
- [47] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz kapcsán először az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében biztosított bírói függetlenséghez kapcsolódó gyakorlatát tekintette át. Ennek során kiemelt figyelmet fordított a bírói pályázatokkal kapcsolatos döntéseire, illetve az ezt szabályozó törvényekre.
- [48] 4.1. Az Alkotmánybíróság – amint arra az indítvány is utal – már 33/2012. (VII. 17.) AB határozatában a történeti alkotmány vívmányának tekintette a bírók függetlenségét.
- [49] „A bírói függetlenség elve, ennek elemeivel együtt, minden kétséget kizáróan vívmány. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy a bírói függetlenség és az ebből eredő elmozdíthatatlanság elve nemcsak az Alaptörvény tételes szabálya, hanem a történeti alkotmány vívmányai közé is tartozik. Így olyan értelmezési alapelv az Alaptörvény előírása alapján, amely mindenkire kötelező, és amelyet az Alaptörvény más szabályai lehetséges tartalmának feltárásakor alkalmazni kell.” {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [80]}
- [50] 4.2. Az Alkotmánybíróság több határozatában vizsgálta a Bjt.-ben szabályozott bírói pályázati eljárás egésze, illetve annak egyes elemei és a bírói függetlenség alkotmányos kapcsolatát. Ezzel összefüggésben hangsúlyozta: „a nyertes pályázó személyéről jogszabályban rögzített objektív szempontok alapulvételével, de a jogszabály által nem meghatározott szubjektív szempontokat sem kizárva, mindazonáltal kötött eljárási rendben születik döntés. A jogalkotó nem általában a szubjektív mérlegelés, hanem az önkényesség kizárására törekedett.” {13/2021. (IV. 14.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.), Indokolás [95]}
- [51] „A bíróvá válás, a bíróvá történő kinevezés (áthelyezés) feltételeit és az ennek alapjául szolgáló eljárásrendet az Alaptörvénnyel összhangban a jogalkotó határozza meg. A konkrét bírói álláshely vonatkozásában pedig a jogszabályokkal összhangban a pályázatot kiíró jelöli meg az álláshely betöltésének feltételeit. Az Alaptörvényből nem következik a bírói álláshely elnyerésének egy konkrét módja, több megoldás is alkotmányos lehet.
- [52] A bírói pályázati eljárás lényege a »jogszabályi, valamint a pályázati felhívásban meghatározott feltételeket teljesítő« pályázók közül »a legalkalmasabb jelölt«

kiválasztása [Bjt. 7. § (1) bekezdés]. A döntés tartalma a hatályos törvényi előírások szerint nem kötött abban az értelemben, hogy a vonatkozó jogi normák alapján az egyébként megfelelő, alkalmas pályázók közül a legalkalmasabb jelölt kiválasztása nem jelent automatizmust. [...] Az önkényes döntés kizárását illetően garanciális jelentőségűek a pályázati eljárás rendszerébe épített ellensúlyok, az, hogy a pályázati eljárásban több szerv vesz részt, és e szervek »egymásra utaltan, egymást kontrollálva és kiegyensúlyozva« működnek együtt (Abh., Indokolás [73])." (Abh2., Indokolás [92]–[93]).

- [53] Az Alkotmánybíróság tehát a bírói kinevezések vonatkozásában az önkényesség kizárását tekintette (s tekinti) szükséges, de egyben elégséges garanciának a bírói függetlenség biztosítására és nem pedig az automatizált, gépies döntéshozatalt.
- [54] Alkotmányosan védett érdek a tárgyilagos döntéshozatalhoz fűződik. A bírói döntéshozatal (minden bírói döntéshozatal) nem személyes, ám nem is személytelen, hanem minden esetben intézményes feladat, akkor is, ha e feladat ellátása egyszemélyi jogkörbe telepített.
- [55] Az Alkotmánybíróság kiemelte továbbá: „a Bjt. 17. §-a kifejezetten rögzíti, hogy a pályázat elbírálója az OBH elnöke (illetve a Kúria elnöke a Kúriára kiírt pályázat esetén), a törvény tehát ezt a hatáskört a bíróságok igazgatásának központi feladatait ellátó szervhez telepíti. Ez a megoldás az egyszemélyi felelős igazgatás modelljéhez következőket” (Abh1., Indokolás [77]).
- [56] 4.3. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta a következőket is: „a bíróvá történő kinevezéshez, illetve egy konkrét bírói álláshely betöltéséhez senkinek sincs alanyi joga”. (Abh2., Indokolás [91]) „Közhivatal viseléséhez senkinek nincs alanyi joga, ugyanakkor a bírói pályázati eljárásban való részvétel lehetősége mindenki számára nyitott, és annak során a jogszabályba foglalt előírások a pályázati eljárásban részt vevő állami szerveket kötik. A jogalkotónak biztosítania kell ezen előírások betartását és számonkérhetőségét. A pályázatban részt vevőknek ahhoz mindenképpen joguk van, hogy benyújtott pályázatukat a jogszabályi előírások alapján és a jogszabályban lefektetett eljárásrendben bírálják el. Ebben a vonatkozásban számukra a jogszabály igényt keletkeztet” (Abh2., Indokolás [100]).
- [57] 4.4. Az Alkotmánybíróság döntései ugyanakkor alakították magát a szabályozást is. Az indítványozó ügyében alkalmazott Bjt. 20. § *bd*) alpontja éppen az Abh1. rendelkező része 3. pontjában megállapított, mulasztásban megnyilvánuló alaptörvényellenesség megszüntetése céljából került megalkotásra. (Ld. Abh1.)
- [58] 5. Az Abh1. alapján megalkotott Bjt. módosítást követő szabályozása szerint „20. § (1) Eredménytelen a pályázat, ha (...)
- b)* a pályázat elbírálására jogosult OBH elnöke, vagy kúriai pályázat esetén a Kúria elnöke a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet, mert
- ba)* a pályázó kinevezésével a 41. § szerinti összeférhetetlenség jönne létre,

bb) a pályázat elbírálása során az elbírálási folyamatban résztvevők eljárási szabálysértést követtek el,

bc) a bírói tanács a 15. § (2) és (2a) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének nem kellő mértékben tett eleget,

bd) a pályázat kiírását követően bekövetkezett munkaszervezést, munkaterhelést vagy költségvetést érintő változások igazgatási szempontból indokolatlanná teszik az álláshely betöltését,

be) a pályázat kiírását követően olyan körülmény merült fel, amelynek eredményeként az álláshelyet a törvény alapján pályázat kiírása nélkül (8. §) szükséges betölteni.

[59] (2) Az (1) bekezdés *a)* pontjában és *b)* pont *ba)–bc)* alpontjában megjelölt érvénytelenségi okok esetén új pályázatot kell kiírni”.

[60] Ehhez képest a szabályozásban határozottan elkülönülnek azok az eredménytelenségi okok, amelyek magukkal a pályázati eljárással függenek össze és azok, amelyek a pályázat kiírását követően, attól függetlenül felmerülő „külső” okok [ld. *bd)* és *be)* alpont]. Ehhez pedig más következmény is járul.

[61] A pályázattal összefüggésben felmerült okok esetén új pályázatot kell kiírni, míg a „külső” okok esetén nincs (nem is lehet) erre kötelezettség, mivel maga a pályázat kiírása vált utóbb okafogyottá.

[62] A Bjt. 20. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* és *be)* alpontja esetén maga a pályázat nem kerül érdemben elbírálásra, mivel a pályázati eljárás e döntést megelőzően – okafogyottság miatt – befejeződik. A pályázat kiírása után bekövetkezett külső, nem magával a pályázattal összefüggő körülmények teszik szükségtelessé vagy éppen lehetetlenné a meghirdetett bírói álláshely pályázat útján való betöltését.

[63] A pályázat elbírálására jogosult – jelen esetben az OBH elnöke – tehát nem magáról a konkrét pályázatról (vagy annak elbírálási eljárásáról) hoz döntést, hanem arról a tényszerűségről, hogy a korábban megjelölt bírói álláshelyet – a pályázat kiírását követően felmerült ok miatt – pályázat útján vagy más módon kell-e betölteni.

[64] A jogalkotó az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 50. §-ával, 2023. június 1-jétől kezdődő hatállyal új, (6) bekezdéssel egészítette ki a Bjt. 18. §-át. Ennek értelmében „Ha a pályázaton legalább egy, a pályázati feltételeknek megfelelő, érvényes pályázatot benyújtó, a bírói tanács rangsorában szereplő pályázó részt vett, és az OBH elnöke a pályázatot eredménytelenné kívánja nyilvánítani, előzetesen be kell kérnie az OBT egyetértését, és az eredménytelenné nyilvánításra az OBT egyetértésével kerülhet sor.” A módosításhoz fűzött törvényi indokolás szerint: „A Javaslat szigorítja annak lehetőségét, hogy az OBH elnöke mely esetben nyilváníthatja eredménytelenné a bírói álláspályázatot.” Ezzel a módosítással az OBH elnökének döntési jogköre valójában az OBT-vel együttes döntéshozatallá változott.

- [65] 5.1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 76. § (5) bekezdésében sorolja fel az OBH elnökének személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatait. Ezen feladatkörébe tartozik az *a)* pont szerint a bírói álláspályázatok kiírása, a *g)* pont szerint a bíró áthelyezése.
- [66] A bírói pályázat kiírása és elbírálása eredményeként a bíró áthelyezése egyértelműen személyzeti döntés, amely kihatással van a pályázaton nyertes bíró státuszára. A Bjt. 20. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjában szabályozott eredménytelenné nyilvánítás azonban nem hat ki egyetlen pályázó bíró státuszára sem. Olyan igazgatási döntésnek tekinthető, mely mögött szervezetracionalitási okok állnak.
- [67] Az eredménytelenné nyilvánítás tehát semmilyen módon nem érinti a pályázatot benyújtó bíró aktuális státuszát; sem bírói álláshelye, sem javadalmazása nem változik meg. A pályázó bíró éppen az aktuális státuszán kíván változtatni, előmeneteli igénye van.
- [68] 5.2. A Bszi. 77. § (2) bekezdése szerint az OBH elnöke a határozatait a szükséghez képest indokolja.
- [69] 5.3. A Bszi. 77/A. § (2) bekezdése szerint az OBH elnökének személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében hozott, a bíró szolgálati viszonyát érintő határozatai ellen a bíró a közigazgatási és munkaügyi bírósághoz fordulhat, kivéve, ha törvény alapján a szolgálati jogvita elbírálása a szolgálati bíróság hatáskörébe tartozik.
- [70] A jogorvoslat szempontjából a Bjt. szabályozása kiemeli a bírói pályázat elbírálásaként hozott eredményes döntést. Eredményes pályázat esetén az eredménytelenül pályázó számára biztosítja a Bjt. 21. § (4) bekezdése szerinti kifogás benyújtását.
- [71] A kifogás elbírálása során az elsőfokú szolgálati bíróság jár el. E bíróság az OBH elnökének a pályázat elbírálásáról hozott döntését nem változtathatja meg. Kizárólag annak megállapítására jogosult, hogy a pályázatot elnyert személyt a Bjt.-nek a bírói kinevezés feltételeire vonatkozó szabályai szerint nem lehetne bíróvá kinevezni, illetve hogy a pályázatot elnyert személy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg. Ezt a határozatát közli a kifogást előterjesztő pályázóval, valamint – a szükséges intézkedés megtétele érdekében – a pályázat elbírálójával és a köztársasági elnökkel. Az elsőfokú szolgálati bíróság döntésével szemben további jogorvoslatnak nincs helye.
- [72] Eredménytelen pályázat esetére a Bjt. nem határoz meg külön jogorvoslati eljárást.
- [73] Ezen ismertetett szabályozás szerint a bírói kinevezésekhez, áthelyezésekhez kapcsolódó eljárás olyan zárt rendszert képez, amely során ellenőrző és ellensúlyozó hatások egyaránt érvényesülnek. Az indítvány benyújtását követően elfogadott Módtv. pedig újrashabályozta azt a joghelyzeti kérdést, miszerint az OBH elnöke önállóan dönthet-e a pályázat kiírásának Bjt. 20. § (1) bekezdés *b)* pontja *bd)* alpontja szerinti okafogyottsága kérdésében, vagy ahhoz az eljárás más szereplőjének a véleménye vagy egyetértése is szükséges.

- [74] 6. Az Alkotmánybíróság az eredménytelen bírói pályázatokhoz kapcsolódóan érdemben ezideig a Bjt. szabályozásának alkotmányosságát vizsgálta, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti eljárásban nem hozott érdemi döntést.
- [75] A jelen ügy indítványozója nem kezdeményezte az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti eljárást. Következésképpen az indítványozó magát a Bjt.-ben szabályozott (az indítvány benyújtásakor hatályos szabályozás szerinti) pályázati eljárást nem tartotta alaptörvény-ellenesnek. Azt tartotta alaptörvény-ellenesnek, hogy a Kúria indítvánnyal támadott döntése jogszerűnek találta az OBH elnökének határozatait; nézete szerint emiatt következett be több, Alaptörvényben biztosított jogának a sérelme. Ehhez képest tehát – az indítványozó álláspontja szerint – a Kúria ítélete abban az esetben alaptörvény-ellenes, ha a pályázati eljárás során sérültek az Alkotmánybíróság által, illetve a Bjt. és a Bszi. által felállított követelmények.
- [76] Amint az imént kifejtettek szerintiekből kitűnik, az Alkotmánybíróság a bírói függetlenség szükséges s egyben elégséges garanciájának tekintette azt, hogy a bírói pályázatok elbírálása során a döntéshozatali folyamat számos részvevő (bírói tanács, bíróság elnöke, OBH elnöke és esetlegesen az OBT) együttműködését követelte meg akkor is, ha a végső döntés az OBH elnökének egyyszemélyi döntése volt.
- [77] A bírói tanács jogszabályokban előírt s kötött (ehhez képest szakmai alapon nyugvónak tekinthető) döntése mellett további szempontoknak is jelentősége lehet a végső döntés meghozatalakor (ami értelemszerű velejárója annak, hogy a döntéshozatalban másnak is van részvételi, együttműködési jogosultsága).
- [78] Másként megfogalmazva, a bírói tanács által első helyre rangsorolt pályázó nem válik automatikusan a pályázat nyertesévé; az OBH elnökének mint a pályázat elbírálójának – az OBT egyetértésével – lehetősége van a második vagy harmadik helyre rangsorolt pályázó kinevezésére vagy a megpályázott bírói álláshelyre történő áthelyezésére – vagy akár a pályázat eredménytelenné nyilvánítására is.
- [79] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint tehát nem sérül a bírói függetlenség akkor, ha az eljárás során olyan garanciák is érvényesülnek, amelyek képesek egyensúlyozni, egyensúlyban tartani a döntéshozatali folyamatban részesek különféle, s értelemszerűen elkülönült módon kialakult álláspontját.
- [80] Megismételve, az ilyen döntés – amint egyébként minden bírói döntés – a természete szerint ugyanis nem személyes, de nem is személytelen, hanem intézményes döntés, intézményes feladat teljesítése.
- [81] Az indítvánnyal érintett OBH elnöki döntések meghozatalakor az OBH elnökének – törvény adta – döntési jogkörébe tartozó volt a pályázat eredménytelenné nyilvánítása abban az esetben, ha a Bjt. 20. § (1) bekezdésében megállapított feltételek valamelyikének fennállását észlelte.
- [82] Az pedig kétségtelen, hogy az indítvánnyal érintett ügyben a Bjt. 20. § (1) bekezdése *bd)* pontjában szereplő feltétel fennállásáról a pályázattal érintett bíróság elnöke

tájékoztatta az OBH elnökét. Ennek következtében tehát fel sem merülhet az OBH elnökének szubjektív egyszemélyi döntéshozatala.

- [83] 7. A bírói pályázatot a Bjt. 20. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontja alapján eredménytelenné nyilvánító döntés – értelemszerűen – egyetlen, a pályázaton részt vevő bíró fennálló bírói szolgálati jogviszonyára sem hat ki.
- [84] A pályázaton induló bíró számára a pályázat lehetősége esélyt, de nem jogot, nem igényérvényesítési jogot biztosít a megpályázott bírói álláshely elnyerésére.
- [85] A lehetőség abban az esetben sem válik érvényesíthető joggá, ha a bírói tanács a kizárólag szakmai szempontú értékelés alapján őt a pályázati eljárás első szakaszában az első helyre rangsorolja.
- [86] Mindezekből az következik, hogy a bíró Alaptörvényben rögzített függetlenségével nem hozható alkotmányosan értékelhető összefüggésbe az, ha a Bjt.-ben meghatározott szabályok alapján lefolytatott eljárást követően nem kerül az általa megpályázott bírói álláshelybe.
- [87] Ezen az sem változtat, ha az eljárás első szakaszában a pályázati rangsor első helyén állt (tehát ehhez képest neki volt a legnagyobb esélye az álláshely elnyerésére), és az sem, hogy a pályázat eredménytelenné nyilvánítással vagy érdemi személyzeti döntéssel (áthelyezéssel) végződött.
- [88] Amint azt az Abh2. is megállapította: „egy konkrét bírói álláshely betöltéséhez senkinek sincs alanyi joga”. {Abh2. Indokolás [91]}
- [89] 8. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét több szempontból is állította.
- [90] E körben az Alkotmánybíróság a gyakorlatából a következőket emeli ki.
- [91] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróság számos döntésében kifejtette, hogy: „a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]; 16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [92] „A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. [...] Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. [...] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb

jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]-[14]}.

- [93] 8.1. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét egyrészt az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogának sérelmével összekapcsolva állította, a hatékony jogorvoslat hiánya okán. Azt kifogásolta, hogy a Kúria a keresetőségi jogát az OBH elnökével szemben nem, hanem kizárólag saját munkáltatójával szemben állapította meg [ld. Indokolás I. rész 2.3. pont].
- [94] Az Abh2.-ben az Alkotmánybíróság vizsgálta a bírói pályázati eljárások elbírálásához kapcsolódóan az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése érvényesülésének kereteit {ld. Indokolás [72]-[82]}. E körben megállapította: „A bírói pályázati eljárás során nem a bírói hivatás ellátására való alkalmasság kérdésében, a jogszabályi feltételeknek való megfelelés tárgyában hoznak döntést. A pályázat mindig egy konkrét bírói álláshely elnyerésére, a jelentkezők közül egy jelölt kiválasztására irányul, akit – ha nem nyilvánítják eredménytelennek a pályázatot – a meghirdetett álláshelyre kineveznek (áthelyeznek). A pályázat kiírása és az arról való döntés a bíróságok szervei tevékenységének központi feladatait ellátó állami szerv, az OBH elnökének a feladata, továbbá »az elbírálás folyamatában [...] több szerv (a bírói tanács, a bíróság elnöke, az OBH elnöke vagy a Kúria elnöke, illetve az OBT és a köztársasági elnök) egymásra utaltan, egymást kontrollálva és kiegyensúlyozva köteles együttműködni« (Abh., Indokolás [73]). Az OBH elnöke igazgatási szervként, de nem hatóságként jár el, amikor a Bjt.-ben meghatározott eljárás eredményeképpen a bírói pályázatot elbírálva kiválaszt egy jelöltet. A meghirdetett, konkrét bírói álláshely betöltéséről hozott döntését – nyertes pályázó kinevezéséről vagy áthelyezéséről szóló határozatát – az OBH elnöke igazgatási, ezen belül személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében [Bsz. 76. § (5) bekezdés] hozza meg, következésképpen a bírói pályázati eljárás nem tekinthető hatósági vagy más közigazgatási ügynek.” {Abh2., Indokolás [77]-[78]}
- [95] Az Abh2. a pályázati eljárás során hozott érdemi döntés ellen benyújtható kifogás kapcsán azt állapította meg, hogy „alkotmányjogi értelemben az mégsem az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére visszavezethető jogorvoslati eszköz. A kifogás ugyanis nem hatósági vagy más közigazgatási döntés ellen irányul.”
- [96] Az Alkotmánybíróság az Abh2. megállapításait – kiemelten azt, hogy „a bírói pályázati eljárás nem tekinthető hatósági vagy más közigazgatási ügynek” – irányadónak tartja az OBH elnökének a pályázatot eredménytelené nyilvánító határozataival kapcsolatban is. Ebből következően az OBH elnökének indítvánnyal érintett határozatai vonatkozásában az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelme (a hatékony jogorvoslat hiánya) nem vizsgálható.

- [97] 8.2. Az Alkotmánybíróság – az előzőekben kifejtettek okán – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben megfogalmazott, tisztességes bírósági eljárásnak részeként értelmezett bírósághoz fordulás joga vonatkozásában értékelte az indítványozónak a keresetösségi joggal kapcsolatos kifogását.
- [98] A tisztességes bírósági eljárás követelményrendszere azt a célt szolgálja, hogy csak e követelmények teljesítésével lehet alkotmányosan véglegesnek számító, érdemi, a jogot megállapító döntést hozni {vö.: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése processzuális alapjogot tartalmaz, amely ekként elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti {vö.: 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [47]; 6/2019. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [31]; 3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [24]}.
- [99] Egy eljárás tisztességességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével. A tisztességes eljárás iránti elvárás lényege, hogy a jogalkalmazás részéről az érintettet ne érje a döntési jogkör diszkrecionalitásával nem igazolható meglepetés {vö.: 9/2023. (VI. 20.) AB határozat, Indokolás [98]}.
- [100] Annak eldöntése, hogy az adott kereset kivel szemben indítható meg, olyan jogszabályértelmezési kérdés, amely alapvetően törvényességi és nem alkotmányossági kérdést vet fel.
- [101] 8.3. Az indítványozó állítása szerint azonban a Kúria jogértelmezése azért válik mégis alkotmányossági kérdéssé, mert a döntésével kiüresítette a bírósághoz forduláshoz való jogát. Az indítványozó álláspontja szerint „a látszólagos peres eljárás egy, az OBH elnöki aktus jogszerűségének megállapítására szolgáló és jogszerűtlensége esetére semmiféle reparációt nem kínáló eljárást álcáz, amely még a jogvita kontradiktórius eldöntésére is alkalmatlan”. Az indítvány nem fejti ki, hogy a Kúria döntése következtében konkrétan milyen reparáció, javítási igény lehetőségétől esett el; erre vonatkozóan a keresete irányadó. Az indítványozó módosított keresetében a vitatott OBH elnöki határozatok semmisségének megállapítása következményeként elsődlegesen egy, a pályázattal érintett, nyitott bírói álláshelyre történő áthelyezését kérte, másodlagosan pedig arra kérte kötelezni az I. és II. rendű alpereseket, hogy a keresetével érintett álláshely pályázatokat érdemben bírálják el.
- [102] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az indítványozó által a keresetében kért jogkövetkezmények megállapítására a vonatkozó törvények – a Bszi. és a Bjt. – nem adnak lehetőséget. E vonatkozásban a korabeli és a hatályos jogállapot normatartalma egyező.
- [103] A Bszi. 76. § (5) bekezdés g) pontja szerint az OBH elnöke dönt a bíró áthelyezéséről, ezt a döntését bíróság nem pótolhatja. A Bjt. 17. §-a szerint a pályázat elbírálója az OBH elnöke; ezt a jogkört bíróság sem vonhatja el tőle.
- [104] A Bjt. 20. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontja szerinti eredménytelenség megállapítása igazgatási okon alapul („változások igazgatási szempontból indokolatlanná teszik az

álláshely betöltését"). Az OBH elnökének igazgatási döntéseihez kapcsolódóan tájékoztatási kötelezettsége áll fenn [ld. Bszi. 76. § (8) bekezdés a)-c) pont]. Bíróság az OBH elnökének igazgatási kérdést megítélő döntését nem bírálhatja felül.

[105] Ekként tehát nem áll fenn alkotmányos összefüggés aközött, hogy a Kúria kivel szemben állapította meg az indítványozó keresetösségi jogát, illetve, hogy a bíróság az indítványozó által kért jogkövetkezmények egyikét sem állapította meg.

[106] Ezen jogkövetkezmények megállapíthatósága ugyanis eleve, a Bjt. és a Bszi. alapján kizárt.

[107] 8.4. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét amiatt is állította, mert a Kúria – álláspontja szerint – nem követelte meg az OBH elnöke határozatainak megfelelő indokolását. Az indítványozó tehát nem a Kúria ítéletének indokolásával kapcsolatban állított alaptörvény-ellenességet, annak megfelelőségét nem vitatta, hanem a döntés tartalmával szemben állította, hogy az sérti a tisztességes bírósági eljárás alaptörvényi követelményrendszerét.

[108] Az indokolás rendeltetése, hogy belőle megállapítható legyen, hogy a döntéshozó mire alapította a döntését. Viszont nem alkotmányossági, hanem törvényességi (tényállási, tényállásmegállapítási, illetve bizonyítékmérlegelési) kérdés az, hogy az OBH elnöke határozatainak – kétségtelen meglévő – indokolása miként ad számot a döntéséről, illetve a döntéshez vezető indokairól.

[109] Az indítványozó keresetében kért jogkövetkezmények alkalmazására a törvények – Bjt. és Bszi. – erejénél fogva nem volt lehetőség. Az iratokból kitűnően pedig az OBH elnöke határozatainak indokolása a döntésének a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényre alapítását – kétségtelenül – rögzíti. A kifogásolt OBH elnöki határozatok indokolásával kapcsolatos törvényességi kérdések márcsak ezért sem emelkedhetnek az alkotmányossági kérdések szintjére.

[110] 9. Az Alkotmánybíróság az indítványnak az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével, az EJE és az EU Alapjogi Chartájával, az Európa Tanács hivatkozott ajánlásával valamint az EJE és az EUB döntéseivel kapcsolatos állításait az érvelés részének tekintette, melyek önálló elbírását nem igényelnek.

[111] 10. Az Alkotmánybíróság eljárása során nem merült fel olyan szempont, amely igazolná, hogy a Kúria nem az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének, illetve XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének megfelelő döntést hozott volna. Ehhez képest pedig az indítvány alkotmányellenesség címén valójában nem alkotmányossági, hanem törvényességi okból és indokkal támadta a Kúria döntését.

[112] Ekként az Alkotmánybíróság az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. október 7.

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Réka
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Réka és dr. Schanda Balázs alkotmánybírók párhuzamos indokolása

- [113] Az indítvány visszautasítását támogattuk, ugyanakkor a döntésre az alábbi, a többségi indokolástól eltérő gondolatmenttel jutottunk.
- [114] A többségi döntés részletesen foglalkozik a bírói függetlenséggel és érdemben fejti ki annak tartalmát, ezzel összefüggésben a pályázati eljárás szabályait és az abban részt vevő intézmények szerepét. A többségi döntésben szereplő, bírói függetlenséggel foglalkozó indokolás ugyanakkor a kérdést inkább törvényességi, semmint alkotmányjogi szempontból elemzi.
- [115] Az indokolás ezen felül hosszan részletezi, hogy miért *nincs* alkotmányossági kérdés, és miért *nem* foglalkozik az Alkotmánybíróság érdemben az üggyel.
- [116] Az előmenetel, vagy ahhoz való „jog” álláspontunk szerint sem része a bírói függetlenségnek, ez következik az Alkotmánybíróság gyakorlatából is. A bírói függetlenség tartalmával az Alkotmánybíróság több esetben foglalkozott: eszerint annak Alaptörvényből levezethető lényege a bíró *ítélkezésben* megnyilvánuló függetlensége. Ennek biztosítására egyes, státusszal kapcsolatos elemek is a függetlenség részének minősülnek, így például az összeférhetetlenségi szabályok, vagy az elmozdíthatatlanság. A pályázaton induló bíró számára a pályázat lehetősége esélyt, és nem jogot – különösen nem alapjogot – biztosít a megpályázott bírói álláshely elnyerésére.
- [117] Az indítvány – a bírósági döntés felülmérlegelésén túl – más alkotmányjogilag értékelhető összefüggést sem vetett fel, így valójában az Alkotmánybíróságnak nem volt lehetősége arra, hogy az indítvány alapján érdemben foglalkozzon az indítványozó ügyében hozott bírósági döntések alkotmányjogi vetületével.
- [118] Az indítványban felvetett további szempontok akkor vizsgálhatók érdemben, ha egyébként az indítvány befogadható. A többségi indokolás szerint a pályázatot a Bjt. 20. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjában foglalt okra hivatkozással eredménytelenné nyilvánító döntés „igazgatási döntésnek tekinthető”. Mivel az Alkotmánybíróság gyakorlata megköveteli a bírósági út lehetővé tételét az ilyen igazgatási döntések esetében is – figyelemmel a Bjt. 21. § (4) és (6) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatáról szóló 13/2021. (IV. 14.) AB határozatnak a kifogás korlátaival kapcsolatban tett megállapításaira –, a kizárólag az eredményes pályázat esetén igénybe vehető kifogás alkotmányossága a tisztességes eljárással összefüggésben egyedi normakontroll keretében lehet érdemi vizsgálat tárgya.
- [119] Így, bár a többségi döntés végkövetkeztetésével igen, az indokolással nem értettünk egyet.

Budapest, 2025. október 7.

Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Réka
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró